

Aan STASDEF
Van P-DGB
Afgestemd met CDS, HDFC, DCO, DJZ
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum

15 maart 2024

Onze referentie

BS2024009986

Opgesteld door

_____
_____
_____
_____
_____
_____ @mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Kamerbrief D-brief programma vervanging
onderzeebootcapaciteit

Aanleiding

Met de D-brief informeert u de Tweede Kamer over de uitkomst van de verwervingsvoorbereidingsfase in het programma vervanging onderzeebootcapaciteit (VOZBT), waaronder de keuze voor de leverancier en het product. De Ministeriele Commissie Onderzeebootvervanging (MCOV) heeft op 12 maart jl. geconcludeerd dat de D-brief na instemming van de MR (beoogd 15 maart 2024) kan worden verstuurd. U verstuurt de brief mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om na instemming van de MR de bijgevoegde D-brief te versturen.

Kernpunten

- In de D-brief wordt het besluit toegelicht om over te gaan tot gunning van de order voor de levering van vier nieuwe onderzeeboten ter vervanging van de huidige Walrusklasse onderzeeboten.
- Het voorlopig gunningsbesluit berust op de uitkomst van het offertetraject waaraan drie buitenlandse kandidaat-werven deelnemen. De betrokken departementen hebben ingestemd met het voorstel van Defensie om de order te gunnen aan de winnende werf op basis van de rangschikking volgens het gunningsmodel.
- Voor de vaststelling van het voorlopig gunningsbesluit is de beoordeling door EZK van de voorstellen van de kandidaat-werven voor industriële samenwerking meegewogen in de besluitvorming. De nota van EZK over de ICA-beoordeling zoals voorgelegd aan de MCOV wordt separaat aan de Kamer ter vertrouwelijke inzage beschikbaar gesteld. De nota van EZK zal worden toegelicht in de vertrouwelijke technische briefing over het voorlopig gunningsbesluit.
- Naast de bieding van de winnende werf en de daaruit voortvloeiende Nederlandse betrokkenheid, bevat de brief informatie over de programmakaders product, tijd, geld en de risico's.
- Bij de D-brief is in bijlage A de derde voortgangsrapportage van het programma VOZBT toegevoegd. Defensie rapporteert periodiek over de voortgang in het kader van de Regeling Grote Projecten, in de huidige fase jaarlijks, uiterlijk 1 april. De Auditdienst Rijk (ADR) stelt een auditrapport op dat enkele weken na de D-brief zal worden aangeboden.
- De D-brief bevat vier bijlagen die de Kamer ter vertrouwelijke inzage beschikbaar worden gesteld (zie 'Informatie die niet openbaar wordt gemaakt'). De Kamer is een vertrouwelijke technische briefing toegezegd over de totstandkoming van het voorlopig gunningsbesluit.
- Na parlementaire behandeling van de brief wordt het besluit definitief en kan Defensie het leveringscontract tekenen en een *Memorandum of Understanding* sluiten met de nationale overheid van de winnende werf. Voorwaarde voor contracttekening is dat de winnende werf overeenstemming heeft bereikt met EZK over de *Industrial Cooperation Agreement* (juridisch bindende overeenkomst).

Datum
15 maart 2024

Onze referentie
BS2024009986

- De D-brief volgt op de eerder aan de Kamer verzonden DMP-brieven voor dit programma, te weten de A-brief (17 juni 2016) en de B-brief (13 december 2019).
- De Algemene Rekenkamer stelt een onderzoeksrapport op over de D-fase, in navolging van eerdere AR-onderzoeken naar de A-fase en de B-fase van het programma VOZBT.

Toelichting

Financiële overwegingen

In de brief wordt toegelicht dat het investeringsbudget tot en met 2039, zoals opgenomen in het Defensiematerieelbegrotingsfonds (DMF), € 5.650 miljoen bedraagt. Dit bedrag is inclusief de delta voor de exploitatie en de risicoreservering.

Juridische overwegingen

Er zijn geen bijzondere juridische overwegingen.

Communicatie

DCO bereidt externe en interne communicatie voor zoals een speech en een nieuwsbericht.

Overwegingen Uitvoering

Defensie zal voorbereidingen treffen voor de overgang naar de volgende (realisatie-)fase, die na parlementaire behandeling van de D-brief van start zal gaan. Defensie werkt een voorstel uit voor de inrichting en aansturing van het programma in de realisatiefase, dat zal worden getoetst middels een Gateway Review.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De onderzeeboot is een strategisch wapensysteem en de kennis van de ontwerpkenmerken, het gebruik en de instandhouding raakt het wezenlijk nationaal veiligheidsbelang. Dit beperkt de mogelijkheid om openbaar informatie over offertes te delen, omdat de positie van Defensie in de verwerving, bedrijfsvoering en operatie dient te worden beschermd. Openbaarmaking van deze informatie schaadt de financiële en veiligheidsbelangen van de Staat. Verder hebben Defensie en de kandidaat-werven zogenoemde *non-disclosure agreements* gesloten, omdat openbaarmaking van het tenderdossier niet alleen de belangen van de Staat, maar ook de veiligheidsbelangen en commerciële belangen van de werven en hun nationale overheden zou schaden.

De volgende onderwerpen zijn in vertrouwelijke bijlagen bij de D-brief toegelicht:

Bijlage B (Vertrouwelijk) – Uitkomst offertebeoordeling

Bijlage C (Vertrouwelijk) – Beoordeling ICA-voorstellen door EZK

Bijlage D (Vertrouwelijk) – Bewapening

Bijlage E (Vertrouwelijk) – Financiën en risico's

De nota van EZK over de ICA-beoordeling wordt separaat aan de Kamer ter vertrouwelijke inzage beschikbaar gesteld.

Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

